

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. Vltimvm de veritate propositionum de futuro contingenti
conditionato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

C A P V T Vltimum.

De veritate propositionum de futuro contingenti conditionato.

22 **P**ropositiones de rebus contingenter, conditionatèque futuris esse destinatè veras, Deumque earum certam, ac infallibilem habere scientiam, adeo exploratum est, vt, vel Deus obiecta absolutè futura non cognoscat, vel conditionate exitura non ignoret: totidem vtroque rationes, totidem testimonia scripturarum, Conciliorum, ac Patrum militant. Quid euidenti illo testimonio Matthæi c. 11. *Va tibi Corozaim, va tibi Bethsaida, quia si in Tyro, & Sidone factæ essent virtutes, quæ in te factæ sunt, olim in cilicio, & cinere poenitentiam egissent.* Quid eo testimonio Augustini de dono perseuerantiæ cap. 9. clarius: *certe poterat Deus præsciens illos esse lapsuros auferre de vita.* Quid aliis similibus, quorum census non exigui voluminis opus est, nec modo breui pagella circumscribi patitur.

23 Hæc illa scientia media, quæ aduersus nostri temporis hæreses auspiciatissimè vsus est P. Ludouicus Molina, vir singularis modestiæ, ac religionis, & ingenij acumine, ac eruditionis laude præstantissimus si quis alius; ab eo media iure merito nuncupata, vel, quod nec merè possibilia, sicut scientia simplicis intelligentiæ, nec absolutè existentia, sicut scientia visionis, sed conditionatè existentia, & medio statu prædita cognoscat, vel quod, nec à determinatione, & decreto diuinæ voluntatis dependens sit, sicut scientia libera, quæ v.g. Deus mundum exiturum cognoscit, nec necessaria, & non esse impos sit, veluti scientia necessaria, quæ Deus mundum possibilem esse cognoscit, sed potius inter vtramque sistens, cum alterutra partim conueniat, partim differat.

24 Hæc illa scientia media, quæ cognata senioribus Patrum, cœqua Scholasticorum primis, ad nos vsque per tot annorum series, ac temporum interualla semper inoffenso, semperque secundo cursu deuenit, pro qua supra septuaginta Doctores laudat P. Didacus de Bæza tom. 3. in Euang. lib. 14. §. 25. & quam quisquis apud antiquos nouam, aut apud nouos antiquatam censet: is certè in sole caligat, atque in meridie cæcutit. Hæc illa scientia media totius prædestinationis cardo, libertatis nostræ, & efficacis gratiæ Dei sequestra, dissidentium conciliatrix mysteriorum, grauissimarum litium media, vt aiunt, manus, Pelagianis, & semi Pelagianis ignota, Lutheranis, & Caluinistis exosa, & quæ quasi cynosura felicissimè reguntur omnes quotquot surgentes infido Aquilone procellas contra Ecclesiam Dei, non è littore securi prospectant, sed inter iras, minasque maris eluctantur.

25 Hæc illa scientia media in quam constanti & irrefoluta pace coaluit alma parens Societas Iesu, hinc atque hinc totas natorum accincta phalanges; qualis ille credentium sator, vbi lacessit nascitura propagate litus arenosum, sydereasque facès; aut, si sacra licet miscere profanis,

--- Qualis Berecynthia mater

Lata Deum parui centum complexa nepotes,
Omnes calicolas, omnes supera alta tenentes.

Vt frustra sperem tantulo spatio concludere Molinas, Suarez, Vazquez Bellarminos, Toletos, Valentias, Fonssecas, Lessios, Albertinos, Ruizios, aliosque nostræ scholæ primores, quos indefessus labor,

religiosa humilitas, vitæ sanctitas; ac piæ vocationis gratia super omnis scientiæ, & sapientiæ verticem extulit. Hæc demum illa scientia media, quæ in luce Romanæ curiæ, & coram supremo illo, & Apostolico confesso toto decennio discussa sospes, & salua euasit, hostesque suos victrix detriumphauit, vt rectè in eam congruat illud Maronis.

Quam, nec Tideses, nec Larissæus Achilles,

Non anni domuere decem, non mille carina.

26 Thomistæ autem nostris argumentis conuicti sententiam suam honestè retractarunt, & cum antea scientiam conditionatorum merè coniecturalem Deo concederent, vt apertissimè constat ex Ledesma, & aliis eiusdem familiæ, qui ineunte hæc controuersia prælo sua scripta dederunt, modò certam, & infallibilem conditionatorum scientiam Deo nobiscum largiuntur. Ne vero in nostram sententiam discessisse, & à sua recessisse viderentur, circa euentus omnes sub conditione futuros decreta quædam efficacia Dei excogitarunt, in quibus futura conditionata cognoscuntur: quæ scientia, aiunt, media non est, sed visionis, & libera: visionis, quidem, eo quod eius obiectum primum, & formale sit aliquid existens, nimirum decretum aliquid diuinæ voluntatis: libera autem, eo quod tale decretum supponat, & ab eo dependeat. Quam optarem, vt per locum, & tempus mihi liceret ostendere, quatenus hæc decreta libertatem arbitrij tollant, gratiæ Dei sufficientiam euertant, Deum auctorem peccati constituent, eique prouidentiam omnino superfluum, & absurdam affingant. Verum hæc non otij nostri sunt, non instituti.

27 Obiicies primò obiectum non est determinatè futurum sub conditione: propositio igitur asserens obiectum ita futurum non est determinatè verum: probatur antecedens, quia nihil est, per quod obiectum determinatè futurum sub conditione constituitur: cedo enim, quale illud esse possit? Respondent aliqui obiectum esse determinatè exiturum sub conditione per ipsam scientiam Dei conditionatam. Alij, per aliquid existens in mente diuina, per modum speciei impressæ. Alij, per decretum efficax conditionatum diuinæ voluntatis. Alij demum per complexum ex actu libero possibili, & conditione, à qua, si poneretur, actus dependeret. Verum hæc solutiones, dempta vltima, in simili impugnatae manent, cum de futuritione absoluta ageremus superius. Vltima autem aperte falsa est, quia actus liber possibilis esse potest, & simul conditio possibilis etiam esse potest, quin actus liber sit exiturus sub conditione, sed potius sub ea non exiturus: hoc ergo, quod est actum liberum esse exiturum sub conditione in eo complexo ex actu libero, & conditione possibilibus perperam collocatur.

28 Respondeo ergò, actum liberum non existentem, nec absolutè exiturum constitui, & denominari exiturum sub conditione per aliquod prædicatum positiuū sibi intrinsecum, quod est medium inter prædicatum puræ possibilitatis, & prædicatum puræ existentiæ, actuique statum medium attribuit. Quid autem sit hoc prædicatum, obiectum vè medium, siue rem esse exituram sub conditione, tamen inintelligibile esse aliqui existiment, ceterum non minus intelligibile mihi videtur, quam prædicatum possibilis, aut prædicatum absolutè existentis, quæ sunt actui intrinseca.

29 Dices, actus merè exiturus sub conditione simpliciter aliquid non est, nec simpliciter existit: illud ergò prædicatum, in quo futuritio conditionata à nobis collocatur ei intrinsece

secè inesse nequit : ei enim , quod aliquid non est , qui aliquid intrinsecè inesse sustinet. Respondeo, existentia conditionata non est simpliciter existentia, nec simpliciter aliquid : vnde intrinsecè inesse potest actui , esto hic simpliciter non existat, nec sit aliquid. Urgebis : nulla causa excogitari potest , à qua prædicatum illud , in quo conditionata futuritio à nobis constituitur, oriatur, & in actum resultat : liberum enim arbitrium adiutum gratia Dei , à quo esse possit, nondum existit. Respondeo existentiam illam conditionatam, cum simpliciter existentia , aut aliquid non sit, oriri & proficisci quodammodo posse à libero arbitrio adiuto gratia Dei , esto hoc nondum aliquid sit , & simpliciter omni esse careat. Insites : si existentia conditionata esset prædicatum aliquod intrinsecum actui , quod in eo ita resultat, vt non resultare posset, aliqua certè daretur libertas in statu conditionato, atque adeo meritum aliquod, & demeritum, quod tamen semi Pelagianismum redolet. Respondeo libertas est indifferentia ad operandum , vel non operandum : at in statu conditionato non est indifferentia , aut facultas ad operandum simpliciter, aut non operandum : operari enim sub conditione , aut ita non operari non est simpliciter operari, vel non operari : quamobrem in statu conditionato nulla libertas simpliciter , ac proinde nullum meritum , aut demeritum videtur.

30 Obiicies secundò : propositiones de futuro contingenti conditionato disparatæ , qualis est hæc , si Turca ludat, Persa saluabitur, nunquam sunt determinatè veræ : ergo nec propositiones de futuro contingenti conditionato etiam si non sint disparatæ. Respondent nonnulli , negato antecedenti. Perperam tamen, quia propositio ea, si Turca ludat, Persa saluabitur, ubi verè conditionalis sit, vt hi recentiores existimant, affirmat, Persam saluandum sub conditione lusus Turcæ , atque adeò lulum Turcæ esse conditionem ad salutem Persæ virtualiter affirmat : at lusus Turcæ nequitiam est conditio ad salutem Persæ : propositio igitur illa , si strictè conditionata sit, semper erit falsa , & nunquam vera : minor probatur, quoniam conditio, vt talis est, aliquam connexionem, vel conducentiam habet ad id, cuius conditio est, connexionem, inquam, vel conducentiam physicam, aut certè moralem, & ex decreto Dei, de qua sermo est lib. 4. Reg. cap. 13 : *si percussisses quinq̃ies, aut sexies sine sepius percussisses Syriam vsque ad consummationem* : at lusus Turcæ respectu æternæ salutis Persæ nullam habet connexionem, nullam conducentiam physicam, aut moralem, aliàs propositio illa, quæ de loquimur verè conditionata esset, contrà quam aduersarij supponunt,

Melius ergo cum P. Suarez de scientia conditionata lib. 2. cap. 6. respondeo. Propositio illa si Turca ludat, Persa saluabitur, aut significat meram concomitantiam, & coexistentiam lusus, & salutis ita, vt in mente sit hæc, *quando Turca ludet Persa saluabitur* ; & ita non conditionalis, sed categorica complexa est, ac vera esse potest : quare ex ea contra veritatem propositionum ; conditionalium non disparatarum argui non potest ; tum , quia conditionalis non est, tum etiam , quia vera esse sustinet. Aut ea propositio significat dimanationem, & dependentiam conditionatam vnus ab alio ; & ita verè conditionalis est ; ceterum nunquam vera est, ob rationem nūm. superiori assignatam : inde tamen perperam ad conditionales non disparatas arguitur , in quibus conditionatum à conditione dimanat, & dependet, sicut ad earum veritatem oportet.

32 Obiicies tertio. Ad veritatem propositionis conditionalis requiritur essentialis connexio conditionis cū conditionato : hanc enim particula, *si*, designat : nec aliud apparet, cuius ea possit esse signum : at propositiones de futuro contingenti conditionato non procedunt sub conditione, inter quam, & conditionatum vlla reperiatur connexio : nunquam ergò sunt veræ. Nescio quo iure Thomistæ neoterici maiorem assumant, quam indubitanter falsam , & seculo suo inauditam esse tradit Sotus lib. 3. summul. c. 8. lect. 3. Ad eius probationem respondeo, particulam, *si*, significare, non connexionem conditionis cum conditionato, seu illationem necessariam consequentis ex antecedenti, sed existentiam rei sub conditione, siue cum ea connectatur , & ab ea inuitabiliter inferatur, siue secus. Quid autem sit, aliquid esse exiturum sub conditione, aut quod erit ea posita, non, nisi religiosè nimis, & importunè à quibusdam interrogatur iterum , atque iterum , cum sponte sua notius sit, quam vt explicari possit amplius.

33 Obiicies quartò. Futuritio absoluta per nos carentiam importat ante existentiam : perperam ergo videmur explicuisse futuritionem conditionatam sine carentia aliqua. Respondeo, futuritionem conditionatam latè sumi solere, vt solam concernat existentiam conditionatam rei : quod genus existendi, quia solum fermè est, de quo ab authoribus controvertitur in præsentī, idcirco futurum sub conditione, prout cum eo recurrens, exposuimus hætenus, Haud propterea tamen imus inficias rem strictè esse futuram sub conditione, inuoluere duo , nimirum nunc absolutè non existere , & esse exituram sub conditione, vel nunc, vel postea ; adeoque complecti, præter esse conditionatum, non esse, siue carentiam aliquam.